

İFLASIN ERTELENMESİNDE BORCA BATIKLIK BİLANÇOSUNUN OLUŞTURULMASI: BİR UYGULAMA

CREATING A BALANCE SHEET OF INSOLVENCY IN POSTPONING BANKRUPTCY: AN APPLICATION

Ferhat BİTLİSLİ¹, Tayfun YILMAZ²

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince iflasın ertelenmesinin şartlarından biri olan borca batıklığın tespiti ile ilgili olarak “borca batıklık bilançosunun” oluşturulması ve muhasebe bilirkişisinin dikkat etmesi gereken özellikli durumların neler olduğunun tespit edilmesidir. Çalışmada iflasın ertelenmesi müessesinin hukuki boyutu hakkında kısaca bilgi verildikten sonra, muhasebe bilirkişisi tarafından borca batıklık bilançosunun oluşturulması sırasında Tek Düzen Hesap Planı’nda yer alan hesap kalemleri itibari ile yapılması gereken değerlendirmelerin neler olduğu açıklanmış ve iflasın ertelenmesi talebinde bulunan bir Anonim Şirketin borca batıklık bilançosu oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İflas, İflasın Ertelenmesi, Borca Batıklık Bilançosu

Jel Sınıflandırması: M41, M48.

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the insolvency that is one of the conditions of postponement of bankruptcy and to create balance sheet of insolvency within the scope of No. 2004 Enforcement and Bankruptcy Law and No. 6102 Turkish Commercial Law and to identify the specific situations which accounting expert should be aware of. In the study, after giving briefly information about the legal aspects of the postponement of bankruptcy, the evaluations which are necessary in the concept of account items in Uniform Chart of Accounts while creating the balance sheet of insolvency by an account expert has been explained. Then a balance sheet of insolvency of a stock Corporation that has demanded the postponement of bankruptcy has been created.

Keywords: Bankruptcy, Postponement of Bankruptcy, Balance Sheet of Insolvency

Jel Classification: M41, M48.

¹ Öğretim Üyesi, Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu, Muhasebe ve Finansal Yönetim, fbitlisli@mehmetakif.edu.tr

² Öğretim Üyesi, Yrd. Doç. Dr Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu, Muhasebe ve Finansal Yönetim, tyilmaz@mehmetakif.edu.tr

1 GİRİŞ

İflasın ertelenmesi, borca batık durumda olan bir sermaye şirketinin veya kooperatifin mali durumunun düzelme ihtimalinin mümkün olması halinde söz konusu şirketin iflasının önlenmesini sağlayan bir kurumdur (Yargıtay 23.Hukuk Dairesi, Esas: 2012/2359, Karar: 2012/4683, Karar Tarihi: 05.07.2012) . Bir başka deyişle İflas ertelemesi, finansal anlamda güçlük yaşayan sermaye şirketlerine, finansal yapılarını düzeltmeleri için son bir şans verilmesidir (Selçuk, 2014: 86). Bu bağlamda iflas erteleme müessesesinin temel amacı, finansal yapısı bozulmuş ve iflası istenmiş olan bir sermaye şirketinin, gerekli tedbirler ve iyileştirici önlemler alınarak, varlığının ve faaliyetlerinin devam ettirmesinin sağlanmasıdır. İflas erteleme, borca batık durumda olan sermaye şirketlerinin mahkemeye sunduğu inandırıcı iyileştirme projesi ile mahkeme tarafından atanan kayyım gözetiminde belirli bir süre içerisinde finansal durumlarının düzeltilerek iflastan kurtulmalarının sağlanması sürecinden oluşmaktadır (Kumkale, 2013) .

Şirketlerin iyileştirilmesi ve yeniden yapılandırılmasına yönelik olarak Türk Hukuku'nda öncelikli olarak özel kanunlarla yapılmış düzenlemeler olduğu görülmektedir. Bu kanunlardan ilki 1987 yılında çıkarılan 3332 sayılı kanundur. 3332 sayılı kanunun çıkarılması ile sermayenin tabana yayılması, sermaye piyasasının geliştirilmesi, ihracatın teşviki ve anonim şirketlerin sermaye yapılarının güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Yine 2002 yılında çıkarılan 4743 sayılı kanun ile mali sektöre olan borçların yeniden yapılandırılmasının sağlanmasına çalışılmıştır. 2003 ve 2004 yıllarında İcra ve İflas Kanunu'nda yapılan düzenlemeler ile konkordato ve uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma ve iflasın ertelenmesi kurumları hukukumuzda dâhil edilmiştir (Yılmaz, 2009: 147). 6762 sayılı Eski Türk Ticaret Kanunu'nda öteden beri var olan iflasın ertelenmesi müessesesi 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda da yerini almıştır.

Mahkemece şirketin iflasının ertelenmesine karar verilebilmesi için iflas erteleme talebinde bulunan şirketin borca batık durumda olması ve mali durumunu iyileştirme umudunun bulunması ve kurtarılmasının mümkün olması gerekmektedir. İflas ertelemesinin iki temel koşulunu oluşturan borca batık olma ve iyileştirme umidi olmasının tespiti özel bilgiyi gerektirmektedir. Bu nedenle bu konuda mahkeme tarafından uzman bilirkişilere yaptırılacak olan tespit ve değerlendirmeler sonucunda düzenlenen raporlar büyük öneme sahiptir. Şirketin yapısına göre oluşturulacak bilirkişi kurulunun üyeleri değişmektedir. Şirketin arazi, arsa ve binalarının bulunması durumunda inşaat mühendisi, makine, teçhizat, taşıt ve arsalarının bulunması durumunda ise makine mühendisi bilirkişi olarak kurulda yer almaktadır. Bilirkişi kurulunda hukukçu, işletmeci ve muhasebeci bilirkişileri bulunması gerekmektedir (Uzay, 2008: 49). Bu noktada oluşturulacak bilirkişi kurulunda yer alan muhasebeci/mali müşavir özellikle borca batıklık bilançosunun düzenlenmesinde önemli bir görev üstlenmektedir.

Bu çalışmada iflas ertelemesinin temel koşullarından biri olan borca batıklığın tespiti ile ilgili olarak “borca batıklık bilançosunun” oluşturulması ve muhasebeci bilirkişinin dikkat etmesi gereken özellikli durumların neler olduğu üzerinde durulacaktır.

2 İFLASIN ERTELENMESİ

Mali olarak zor duruma düşmüş şirketlerin yeniden yapılanması için bir fırsat olan iflas erteleme; şirketlerin mali yapısını koruyarak işletmenin sürekliliği konusunda ilerleme kaydetme ve ticari yönden

olumsuz etkilemiş olduğu şirketlerin mali kayıplarının azaltılmaya çalışılması adına gerek İcra iflas Kanunu gerekse Türk Ticaret Kanununun ilgili maddelerinde düzenlenmiştir (Şimşek, 2014: 6).

6162 Sayılı Eski Türk Ticaret Kanununun 324. Maddesinin ikinci fıkrası“...*şirket durumunun ıslahı mümkün görülüyorsa idare meclisi veya bir alacaklının talebi üzerine mahkeme iflas kararını tehir edebilir. Bu halde mahkeme, envanter tanzimi veya bir yediemin tayini gibi şirket mallarının muhafazası için lüzumlu tedbirleri alır.*” şeklinde iflasın ertelenmesi müessesesi düzenlemiştir. İflasın ertelenmesine yönelik 6102 Sayılı Yeni TTK'nun 377 maddesinde ise, “*Yönetim kurulu veya herhangi bir alacaklı yeni nakit sermaye konulması dahil nesnel ve gerçek kaynakları ve önlemleri gösteren bir iyileştirme projesini mahkemeye sunarak iflasın ertelenmesini isteyebilir. Bu halde İcra ve İflas Kanununun 179 ila 179/b maddeleri uygulanır*” denilmek sureti ile İcra İflas Kanunu'nun 179. Maddesine doğrudan bir atıf yapılmıştır. İcra ve İflas Kanununa atıfta bulunulmasının sebebi her iki hükmün birlikte uygulanmasını sağlamak ve İcra ve İflas Kanununda proje için aranan şartların Ticaret Kanunu için de geçerli olduğunu belirtmektir (6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, md. 377 Gereğesi).

6102 sayılı Yeni TTK'nun 377. maddesinde iflasın ertelenmesini şirket yönetim kurulu ve alacaklılardan herhangi birisinin isteyebileceği hükme bağlanmıştır. Şirket yönetim kurulu veya alacaklıların iflas erteleme talepleri ile birlikte bir iyileştirme projesini de mahkemeye sunmaları zorunludur. İflasın ertelenmesi talebi ve iyileştirme projesinin mahkemeye sunulması halinde İcra ve İflas Kanunu'nun 179 ila 179/b maddelerinin uygulanacağını hükme bağlamıştır.

İcra ve İflas Kanunu'nun 179. Maddesinde ise iflas Erteleme süreci “*Sermaye şirketleri ile kooperatiflerin borçlarının aktifinden fazla olduğu idare ve temsil ile vazifelendirilmiş kimseler veya şirket ya da kooperatif tasfiye halinde ise tasfiye memurları veya bir alacaklı tarafından beyan ve mahkemece tespit edilirse, önceden takibe hacet kalmaksızın bunların iflasına karar verilir. Şu kadar ki, idare ve temsil ile vazifelendirilmiş kimseler ya da alacaklılardan biri, şirket veya kooperatifin mali durumunun iyileştirilmesinin mümkün olduğuna dair bir iyileştirme projesini mahkemeye sunarak iflasın ertelenmesini isteyebilir. Mahkeme projeyi ciddi ve inandırıcı bulursa, iflasın ertelenmesine karar verir. İyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olduğunu gösteren bilgi ve belgelerin de mahkemeye sunulması zorunludur. Mahkeme, gerekli görürse idare ve temsille vazifelendirilmiş kimseleri ve alacaklıları dinleyebilir. İflasın ertelenmesi talepleri öncelikle ve ivedilikle sonuçlandırılır.*” şeklinde düzenlenmiştir.

İflasın ertelenmesi müessesesi ile sadece sermaye şirketi ve kooperatifin menfaatlerine hizmet etmek amaçlanmamıştır. Ayrıca alacaklılara ve kamu yararına hizmet etmek de amaçlanmıştır. Yargıtay vermiş olduğu bir kararda; “*İflasın ertelenmesinde amaç, sermaye şirketi veya kooperatifin ekonomi içinde kalarak faaliyetine devamını sağlamak ve alacaklıların iflasa bağlı olumsuz sonuçlardan etkilenmemesidir.*” (Yargıtay 19.H.D., 07.04.2005, 2005/448 E., 2005/3753 K.) diyerek iflasın ertelenmesinin amacının sadece şirket veya kooperatifin menfaatlerine hizmet etmek olmadığını açıklamıştır.

İcra ve İflas Kanunu'nun 179. maddesi uyarınca, bir sermaye şirketi veya kooperatif hakkında kanunda belirlenen şartların varlığı halinde verilecek bir iflas kararının ertelenebilmesi için, mahkemeden iflasın ertelenmesinin talep edilmesi gerekmektedir. İflasın ertelenmesine yönelik bir talep bulunmadan, mahkeme kendiliğinden bu yönde bir karar veremez (Atalay, 2012: 54).

Mahkemeden iflasın ertelenmesi talep edildikten sonra, mahkeme iflasın ertelenmesine karar verebilmek için kanunda belirlenen şartların varlığını arar. Bu şartlar doktrinde genelde maddi ve şekli şartlar olarak ikiye ayrılmaktadır.

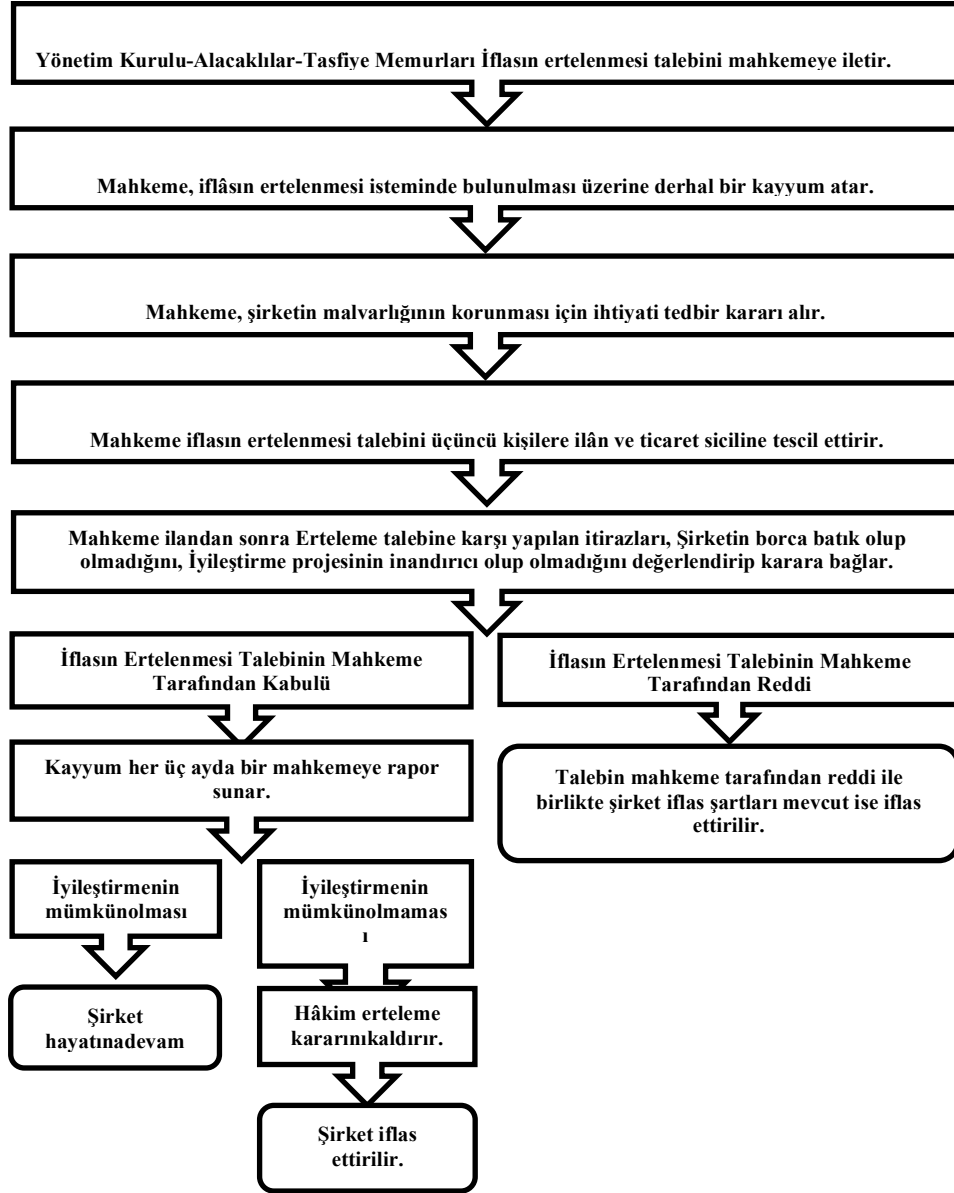
İflas erteleme müessesinin şekli şartları şu şekildedir;

- İflasın ertelenmesinin talep edilmesi,
- Borca batıklık bilançosunun mahkemeye verilmesi,
- Borca batıklık bildirim (beyanının) mahkemeye sunulması,
- Gerekli masrafların mahkeme veznesine depo edilmesi,
- İyileştirme projesinin mahkemeye verilmesidir.

İflas erteleme için gerekli maddi (esasa ilişkin) şartlar ise;

- Borca batıklık durumu
- Şirketin finansal durumu iyileştirilmesi projesi, şirketin iyileşmesinin mümkün olması
- Tasfiye halinde olmama
- Alacaklıların durumunun iflas haline göre daha kötü olmamasıdır.

İflasın ertelenmesi müessesesi, iflasın ertelenmesi talebiyle başlayan ve hâkimin talebi kabul edip etmemesine göre şirketin iflası veya iyileşmesi ile sona eren bir süreçtir. Söz konusu süreç şekil 1'deki gibi özetlenebilir.

Şekil 1: İflas Erteleme Süreci

Yetkili mahkeme iflas veya erteleme kararını şirketin borca batıklık bildirimine istinaden verememektedir. Kararın verilebilmesi için mahkemenin söz konusu iddiayı re'sen araştırma ve tespit yaparak doğrulaması gerekmektedir. İflasın ertelenmesi davalarında şirketin borca batık olup olmadığının tespiti, sunulan iyileştirme projesinin gerçekçi ve inandırıcı olup olmadığı bilirkişi raporları ile değerlendirilmektedir (Kayar, 2009: 20).

Borca batıklık ve sunulan iyileştirme projesinin mahkeme tarafından ciddi ve inandırıcı bulunması, iflâsın ertelenmesinin esasa ilişkin temel şartını oluşturmaktadır. Bu iki temel şartın gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespiti özel bilgiyi gerektirdiği için mahkemeye şirketin çalışma alanına göre uzman bilirkişilerden rapor talep edilecektir. Mahkeme tarafından oluşturulan bilirkişi kurulunda işletmenin çalışma alanına göre makine mühendisi, inşaat mühendisi olması yanında hukukçu, işletmecisi ve muhasebeci bilirkişi olması da zorunludur (Uzay, 2008: 49).

İflas ertelemenin esasa ilişkin temel şartlarından birini oluşturan borca batıklığın tespiti amacı ile mahkeme oluşturmuş olduğu bilirkişi heyeti ile şirket merkezinde bir keşif gerçekleştirir. Bilirkişi kurulunda yer alan makine ve inşaat mühendisi uzmanlık alanlarına göre tespit yapar ve tespit sonucunda oluşturdukları raporu mahkemeye yada muhasebe bilirkişisine sunar. İşte bu noktada muhasebe bilirkişisi keşif sonucunda elde edilen bilgiler ve şirket ara bilançosunda yer alan bilgiler ile şirketin borca batık olup olmadığını ve borca batıklık oranının tespitini yapar. Sunulan iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olması şirketin borca batıklık derecesi ile de yakından ilişkilidir. Zira borca batıklık oranının artması şirketin iyileşme projesinin de gerçekleşme olasılığını düşüren bir etkiye sahiptir (Kayar, 2009: 33). Şirketin iflası ile sonuçlanabilecek kararlar alınmasına neden olan borca batıklık bilançosu bu nedenle özel öneme sahiptir. Çalışmanın bundan sonraki bölümlerinde muhasebe bilirkişisinin muhasebe tekniği bakımından borca batıklık bilançosu oluştururken dikkat etmesi gereken hususların neler olduğu ve iflas erteleme talebinde bulunan bir sermaye şirketinin borca batıklık bilançosunun oluşturulması örnek olarak ele alınacaktır.

3 BORCA BATIKLIK BİLANÇOSUNUN OLUŞTURULMASI

İflasın ertelenmesi talebi ile borca batıklık bildiriminde bulunan şirket veya kooperatif borca batıklığı gösteren bir ara bilanço mahkemeye sunmaktadır. Bilirkişi ara bilanço üzerinden yapılacak olan hesaplamalarda şirketin varlıkları ve borçlarını somut delillere dayanarak tespit etmelidir. Bilanço üzerinde yer alan varlık ve borç kalemlerinin ticari defterlere, belgelere dayalı olarak kaydedilerek raporlandığı düşünüldüğünde bilanço esas teşkil eden tüm belgeler ve ticari defterlerin ayrıntılı olarak incelenmesi gerekmektedir. Bu noktada özellikle şirketin cari hesap şeklinde hayali borçlar yaratarak ve alacaklarını azaltarak hileli iflas yapıp yapmadığı yönünde ayrıntılı inceleme yapılmalıdır. Ayrıca muhasebe bilirkişisi, bilirkişi kurulunda yer alan makine ve inşaat mühendisi tarafından şirketin varlıkları üzerinde keşif tarihi itibari ile yapılan değer tespitlerini dikkate almak sureti ile şirketin varlıklarının gerçek değerinin tespitini yapar. Bu bağlamda muhasebeci bilirkişinin TDHP'da yer alan varlık ve kaynak kalemlerine ilişkin olarak tablo 1'de yer alan değerlendirmeleri yapması borca batıklığın tespiti açısından önem arz etmektedir (Yılmaz, 2009: 155-218)

Tablo 1: Borca Batıklığın Tespitinde Hesap Kalemlerinin Değerlemesi

HESAP GRUBU	AÇIKLAMA
Hazır Değerler	Kasa, alınan çekler, bankalar gibi bu grup içerisindeki kalemler nominal değerleri üzerinden, yabancı para birimi cinsinden varlıklarını borca batıklık bilançosunun düzenlendiği tarihteki döviz kuru üzerinden değerlendirilir, dikkate alınması gereken kur ise Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın açıkladığı döviz ve efektif alış kurudur.
Menkul Kıymetler	Borsa rayici bulunan menkul kıymetler bilançonun düzenlendiği tarihteki borsa rayicinden, borsa rayici bulunmayanlar ise piyasa rayiç değeri üzerinden değerlendirilir, Menkul kıymet değer düşüklüğü karşılığı ise gerçek bir borç olmadığı için bilançoya dahil edilmez.

Ticari Alacaklar	Tahsil edilebilir olanlar değerlendirilir ve bilançoda gösterilir. şüpheli ticari alacaklar bilançoda gösterilmez. Ayrıca borca batıklık bilançosunda “129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı” yer almaz. Senetli alacaklar tasarruf değeri ile bilançoya alınır. TCMB faiz oranı veya senet üzerindeki faiz üzerinden hesaplanan faiz tutarı “122 Alacak Senetleri Reeskontu” hesabında gösterilir. Reeskont işlemi senetsiz alacaklarda uygulanabilir ve yine aynı hesapta takip edebiliriz. Verilen depozito ve teminatlar ise benzer şekilde tahsil edilebileceği tutarlar üzerinden bilançoya aktarılmalıdır.
Diğer Alacaklar	Tahsil edilebilirlik düzeyi ve gerçek bir borç niteliğinde olup olmamaları açısından değerlendirilerek kayda alınmalıdır.
Stoklar	Detaylı bir envanter işlemi yapılır ve stokların satılabilirlik dereceleri tespit edilir. Bu envanter işlemi sırasında konsinye olarak elde tutulan stoklar kayda alınmaz. Konsinye olarak başka işletmelerde bulunan stoklar ise envantere dahil edilir. Yarı mamüller ise bilanço kalemine alınmadan önce yarı mamül olarak satılabilirliklerinin veya mamül haline getirilebilirliklerinin değerlendirilmesi ve satılacak durumda olmayan malların bilanço kalemlerinde gösterilmemesi gerekmektedir. Stoklar grubu altında yer alan verilen sipariş avansları ise kayıtlı değerleri ile bilançoda yer almalıdır. Ayrıca değer düşüklüğü karşılıklarına borca batıklık bilançosunda yer verilmez
Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri	Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri hesabı borca batıklık bilançosunda yer almamalıdır. Ancak hesabın içinde yüklenen işe ait satılabilir malzemeler (demir, kum, çimento gibi) ve bilanço tarihine kadar tahakkuk etmiş ancak tahsil edilmemiş hakkeşler bilançonun aktifinde gösterilmelidir. Ayrıca bu hesapla bağı bulunan taşeronlara verilen avanslar hesabı da borca batıklık bilançosunda kayıtlı defter değeriyle yer almalıdır.
Gelecek Aylara/Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	Gelecek Aylara/Yıllara Ait Giderler hesabı borca batıklık bilançosunda yer almaz. Gelir tahakkukları hesabı ise bilanço gününde tespit edilen değeri üzerinden yani alacak niteliği taşıyan unsurlar tespit edildikten sonra bu tutar üzerinden bilançoda yer verilmelidir. Ayrıca tespit edilen bu tutara ilişkin bilginin de bilanço dipnotlarında açıklanması gerekmektedir.
Diğer Dönen Varlıklar	Devreden KDV ve İndirilecek KDV kayıtlı defter değerleri ile borca batıklık bilançosunda yer alır. İş avansları ve personel avansları kayıtlı değerleri üzerinden borca batıklık bilançosunda gösterilir. Sayım ve Tesellüm Noksanları hesabı ise geçici hesap niteliğinde olduğu için borca batıklık bilançosunda yer almaz. Diğer çeşitli dönen varlıklar ise kayıtlı değerleri ile yer alırken, diğer dönen varlıklar karşılığı hesabına gerçek bir borç niteliği taşımadığı için yer verilmez.
Mali Duran Varlıklar	Ortaklığımızın bulunduğu işletmelere bilançomuzda yer verirken varsa borsa

	rayiç bedelleri ile borsa da işlem görmüyorlar ise de bilirkişiler tarafından tespit edilecek olan değerlerle bilançoya aktarılır. Sermaye taahhütleri hesapları ise işletmenin borcu olarak gözüktüğü için bilançoda kayıtlı değerleri ile yer alır.
Maddi Duran Varlıklar	Maddi duran varlıklar borca batıklık bilançosunda gösterilirken bilirkişiler tarafından tespit edilecek olan satış bedelleri üzerinden gösterilir. Bu hesap grubu altında yer alan amortismanlar ise borca batıklık bilançosunda yer almaz. Yapılmakta olan yatırımlar hesabı rayiç bedelleri ile verilen avanslar kayıtlı değerleriyle borca batıklık bilançosunda yer alır.
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	Patent ve marka gibi varlıkların kullanım hakkı ‘tescil’ ile olabileceğinden bu tür varlıklardan tescil belgeleri bulunanlar borca batıklık bilançosunda yer alır. Ayrıca maddi olmayan duran varlıklar grubu altındaki şerefiye, kuruluş ve örgütlenme gideri, araştırma ve geliştirme gideri, özel maliyetler ve birikmiş amortismanlar da tek başına satılmaları mümkün olmamaları ve gerçek gider niteliği taşımadıklarından dolayı borca batıklık bilançosunda yer almaz. Yine bu hesap grubu altındaki verilen avanslar kayıtlı değerleri ile diğer maddi olmayan duran varlıklar ise içeriği dipnotlarda açıklanarak bilirkişilerce tespit edilen piyasa değerleriyle borca batıklık bilançosunda yer verilir.
Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar	Verilen avanslar kayıtlı değerleriyle borca batıklık bilançosunda yer alır. arama giderleri, hazırlık ve geliştirme giderleri, diğer özel tükenmeye tabi varlıklar ve birikmiş tükenme payları hesapları borca batıklık bilançosunda yer almaz.
Mali Borçlar	Finansal kiralama işlemlerinden borçlar hesabı kayıtlı değeriyle, ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri hesabı ise gerekli hesaplamalar yapıldıktan sonraki bulunan değeriyle bilançoda yer alır. Mali borçlar grubu altında yer alan uzun vadeli kredilerin anapara ve faizleri, tahvil anapara ve borç taksit faizleri, çıkarılmış bonolar ve senetler, çıkarılmış diğer menkul kıymetler ve diğer mali borçlar hesapları borca batıklık bilançosunda gösterilirken kayıtlı değerleriyle gösterilirler. Ayrıca menkul kıymet ihraç farkları hesabı ise borca batıklık bilançosunda yer almamalıdır.
Ticari Borçlar	Satıcılar, Borç Senetleri, Alınan Depozito ve Teminatlar ve Diğer Ticari borçlar hesap kalemleri işletmenin gerçek borç niteliği taşıdığından borca batıklık bilançosuna aktarılırken kayıtlı değerleri ile aktarılırlar. Borç Senetlerine reeskont hesaplanır ve bilançoda yer alır.
Diğer Borçlar	Diğer borç senetleri hesapları reeskontu hesabına vadesi gelmemiş senetlerin hesaplanan iskontoları kaydedilerek borca batıklık bilançosuna aktarılır.

	Ortaklara Borçlar, İştiraklere Borçlar, Bağlı Ortaklıklara Borçlar, Personele Borçlar ve Diğer Çeşitli Borçlar hesapları ise borca batıklık bilançosuna kayıtlı değerleriyle aktarılır.
Alınan Avanslar	Alınan Sipariş Avansları ve Alınan Diğer Avanslar hesap kalemleri borca batıklık bilançosuna aktarılırken kayıtlı değerleri üzerinden aktarılırlar.
Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri	Bir borç unsuru olmadığından borca batıklık bilançosunda yer almaz.
Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	Borç niteliği taşıdıklarından tamamı bilançoda yer alır.
Borç ve Gider Karşılıkları	Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülükler Karşılıkları ve Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri hesapları borca batıklık bilançosuna kayıtlı değerleriyle aktarılır. Kıdem Tazminatı Karşılığı, Maliyet Giderleri Karşılığı ve Diğer Borç ve Gider Karşılıkları hesapları ise hesaplamaları yapılarak dipnotlarda açıklandıktan sonra belirlenen tutarlarla borca batıklık bilançosuna aktarılır. Ayrıca uzun vadeli yabancı kaynaklar altında yer alan borç ve gider karşılıkları hesap grubu altındaki hesaplar ise borca batıklık bilançosuna kayıtlı değerleriyle aktarılır.
Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	Gelecek aylara/yıllara ait gelirler hesabı borca batıklık bilançosunda yer almazlar. Yine kısa vadeli yabancı kaynaklarda ve uzun vadeli yabancı kaynaklarda yer alan gider tahakkukları hesapları ise kayıtlı değerleri üzerinden borca batıklık bilançosunda yer alır.
Diğer Kısa/Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	Sayım ve tesellüm fazlalığı hesapları borç niteliği taşımadıkları için borca batıklık bilançosunda yer almaz. Diğer kalemler ise kayıtlı değerleriyle bilançoda yer alır. Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar hesap grubunda yer alan hesaplar ise kayıtlı değerleriyle borca batıklık bilançosunda yer alır.

Borca batıklık bilançosu oluşturulurken öz kaynaklar kaleminin bilançoda yer verilip verilmemesi konusunda iki farklı görüş vardır. Bunlardan ilki bilanço denkleğinin sağlanabilmesi için öz kaynakların bilançonun pasifinde tek tek gösterilmesi, ikincisi ise öz kaynak kaleminin bilançoda yer almaması gerektiği görüşüdür.

4 UYGULAMA

Bu bölümde İflasın ertelenmesi talebinde bulunan bir sermaye şirketinin mahkemeye sunmuş olduğu ara bilançosunda yer alan varlık ve yabancı kaynak kalemlerinin keşif tarihi itibari ile satış değerleri üzerinden borca batıklık bilançosunun oluşturulması ve iflasın ertelenmesi talebinde sunulan ara bilanço ile karşılaştırılması yapılacaktır. İflas erteleme talebi ile mahkemeye başvuran ABC San ve Tic. A.Ş.'nin iflas erteleme talebine ilişkin mahkemeye sunduğu ara bilançosu aşağıdaki gibidir;

AKTİF (VARLIKLAR)

PASİF (KAYNAKLAR)

AKTİF (VARLIKLAR)		PASİF (KAYNAKLAR)	
DÖNEN VARLIKLAR	6.295.664,51	KISA VADELİ YABANCI	
Hazır Değerler	2.420,79	KAYNAKLAR	2.365.615,57
Kasa	159,51	Mali Borçlar	74.109,59
Bankalar	2.261,28	Banka Kredileri	53.727,55
Ticari Alacaklar	5.408.388,36	Diğer Mali Borçlar	20.382,04
Alıcılar	4.187.786,88	Ticari Borçlar	634.835,23
Şüpheli Ticari Alacaklar	1.220.601,48	Satıcılar	508.630,39
Diğer Alacaklar	53.161,33	Borç Senetleri	92.692,00
Diğer Çeşitli Alacaklar	53.161,33	Diğer Ticari Borçlar	33.512,84
Stoklar	743.294,03	Diğer Borçlar	919.197,83
Ticari Mallar	222.855,28	Ortaklara Borçlar	905.509,74
Diğer Stoklar	44.438,35	Personele Borçlar	13.688,09
Verilen Sipariş Avansları	476.000,40	Alınan Avanslar	30.540,32
Gel. Ay. Ait Gid. Ve Gelir		Alınan Sipariş Avansları	30.540,32
Tah.	64.540,00	Ödenecek Vergi Ve Diğer Yük.	706.932,60
Gelecek Aylara Ait Giderler	64.540,00	Ödenecek Vergi Ve Fonlar	16.348,37
Diğer Dönen Varlıklar	23.860,00	Öd. Sos. Güv. Kesintileri	1.187,52
İndirilecek Katma Değer		Vad. Geç. Ert. ve Tak. Ver. Ve	
Vergisi	23.860,00	iğ. Yük.	689.396,71
DURAN VARLIKLAR	341.364,95	Diğ. Kısa Vad. Yab. Kaynak.	0,00
Mali Duran Varlıklar	31,95	Hesaplanan Kdv	0,00
İştirakler	31,95	UZUN VADELİ YABANCI	
Maddi Duran Varlıklar	325.247,94	KAY.	4.542.515,08
Arazi Ve Arsalar	82.832,00	Mali Borçlar	2.960.891,20
Binalar	292.958,89	Banka Kredileri	2.960.891,20
Tesis, Makine Ve Cihazlar	24.373,55	Diğer Borçlar	1.493.223,88
Taşıtlar	1.068.490,20	Diğer Çeşitli Borçlar	1.493.223,88
Demirbaşlar	308.191,90	ÖZ KAYNAKLAR	271.101,19
Birikmiş Amortismanlar (-)	1.451.598,60	Ödenmiş Sermaye	3.044.200,00
Maddi Olmayan Duran Var.	13.476,60	Sermaye	3.044.200,00
Özel Maliyetler	112.641,48	Ödenmemiş Sermaye (-)	0,00
Birikmiş Amortismanlar (-)	99.164,88	Kar Yedekleri	331,80
Gel. Yıl. Ait Gid. Ve Gelir		Yasal Yedekler	331,80
Tah.	2.608,46	Geçmiş Yıllar Karları	506.220,35

Gelecek Yıllara Ait Giderler	2.608,46	Geçmiş Yıllar Karları	506.220,35
		Geçmiş Yıllar Zararları (-)	3.585.034,19
		Geçmiş Yıllar Zararları	3.585.034,19
		Dönem Net Karı (Zararı)	148.419,15
		Dönem Net Karı	0,00
		Dönem Net Zararı (-)	148.419,15
AKTİF (VARLIKLAR)		PASİF (KAYNAKLAR)	
TOPLAMI	6.637.029,46	TOPLAMI	6.637.029,46

Muhasebe bilirkişisi tarafından tespit edilen hususlar şunlardır;

İşletmenin Bilanço Kalemlerinin İncelenmesi

Varlık Kalemlerinin İncelenmesi

- **Hazır Değerler:** İşletmenin Kasa Hesabında 159,51 ve çeşitli bankalarda bulunan hesaplarında 2.261,28 TL bulunmaktadır. Yapılan incelemede işletmenin kasasında yabancı para olmadığı anlaşılmaktadır. Söz konusu tutarlar nominal değeri üzerinden işleme alınmıştır.
- **Ticari Alacaklar:** İşletmenin ticari faaliyetlerinden dolayı 5.408.388,36 TL alacağı bulunmaktadır. Bu alacakların 4.187.786,88 TL'si senetsiz alacaklardan oluşmaktadır ve bu alacakların tahsil edilebilir olduğu tespit edilmiştir. Senetsiz alacaklara TCMB faizi üzerinden % 9,5 reeskont hesaplanmıştır. Yapılan hesaplamada keşif tarihi itibari ile senetsiz alacak reeskontu 198.920,00 TL olarak bulunmuştur. İşletmenin 1.220.601,48 TL şüpheli alacağı bulunmaktadır. Şüpheli ticari alacaklar borca batıklığın tespitinde değerlendirme dışı tutulmuştur.
- **Diğer Alacaklar:** İşletmenin ticari ilişkide bulunmadığı çeşitli kişilerden senetli /senetsiz olup olmadığı bilinmeyen 53.161,33 TL alacağı bulunmaktadır. Bu alacakların tahsil edilebilir olduğu tespit edilmiştir.
- **Stoklar:** İşletmenin stoklarının envanteri yapılmıştır. Yapılan envanterde işletmede, başka işletmelere ait konsinye ticari mal olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca işletme envanterine kayıtlı konsinye olarak gönderilen mal tespit edilmemiştir. Bilanço tarihi itibari ile toplam 743.294,03 TL stok kalemi bulunmaktadır. Stokların 222.855,28 TL'si Ticari Mal, 44.438,35 TL'si Diğer stoklar grubunda yer alan muhtelif mallardan oluşmaktadır. Stokların 476.000,40 TL'si çeşitli işletmelerden daha sonra alınacak emtia'ya ilişkin olarak verilen avans niteliğindeki ödemelerden kaynaklanmaktadır.

- **Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları:** İşletmenin Gelecek aylara ait giderler hesabında peşin ödemelerinden kaynaklanan 64.540,00 TL kira ve sigorta gideri bulunmaktadır. Bu tutar borca batıklık bilançosunun oluşturulmasında dikkate alınmayacaktır.
- **Diğer Dönen Varlıklar:** işletmenin İndirilecek Katma Değer Vergisi hesabında 23.860,00 TL bulunmaktadır.
- **Mali Duran Varlıklar:** İşletmenin XYZ kooperatif üyeliğinden kaynaklanan 31,95 TL kooperatif ortaklığı bulunmaktadır. İşletmenin İştirakler hesabında bulunan bu tutar Emlak bilirkişisi tarafından değerlemeye tabi tutulmuş ve keşif tarihi itibari ile değeri 5.500,00 TL olarak hesaplanmıştır.
- **Maddi Duran Varlıklar (Arazi ve Arsalar-Binalar) :** İşletmenin arazi ve arsalarının defter değeri (kayıtlı değer) 82.832,00 TL, Binalar hesabında kayıtlı bulunan taşınmazların defter değeri 292.958,89 TL'dir. Mahkeme tarafından işletmenin taşınmazları üzerinde yapılan keşifte taşınmazlara ilişkin olarak bilirkişi İnşaat Mühendisi tarafından yapılan değerlemede Arazi ve Arsaların değeri **3.026.279,41 TL**, Binaların değeri ise **732.397,22 TL** olarak bulunmuştur. Binalar için ayrılan amortisman tutarı bilanço dışı tutulmuştur.
- **Maddi Duran Varlıklar (Tesis Makine ve Cihazlar):** Tesis, Makine ve Cihazlar hesabının defter değeri 24.373,55 TL olarak tespit edilmiştir. Bilirkişi tarafından Tesis Makine ve Cihazlara ilişkin yapılan değerlemede 18.550,00 TL olarak bulunmuştur.
- **Maddi Duran Varlıklar (Taşıtlar):** İşletmenin taşıtlarının defter değeri (kayıtlı değer) 1.068.490,2 TL'dir. Taşıtlar için ayrılan amortisman tutarı 1.023140,05 TL olarak tespit edilmiştir. İşletmenin taşıtları üzerinde yapılan keşifte taşıtlara ilişkin olarak bilirkişi Makine Mühendisi tarafından yapılan değerlemede taşıtların değeri **651.600,00 TL** olarak tespit edilmiştir.
- **Maddi Duran Varlıklar (Demirbaşlar):** Demirbaşlar hesabının defter değeri 308.191,90 TL olarak tespit edilmiştir. Demirbaşlara ayrılan amortisman tutarı **282.154,74 TL**'dir. Yapılan bilirkişi değerlemesinde Demirbaşların değeri **260.400,00 TL** olarak bulunmuştur.
- **Maddi Olmayan Duran Varlıklar:** Maddi olmayan duran varlıklar içerisinde sadece Özel Maliyetler hesabının olduğu tespit edilmiştir. İşletmenin aktifine kayıtlı 112.641,48 TL değerinde özel maliyeti olduğu tespit edilmiştir. Özel maliyetlere ilişkin olarak ayrılan amortisman tutarı 99.164,88 TL'dir.
- **Gelecek Yıllara Ait Giderler:** İşletmenin cari dönemde peşin ödenmiş ancak gelecek yılda gider kaydı yapılacak sigorta giderleri tutarı 2.608,46 TL'dir.

Kaynak Kalemlerinin İncelenmesi

- **Banka Krediler (Kısa Vadeli):** İşletmenin Kısa Vadeli Banka Kredilerinin kayıtlı değeri 53.727,55 TL'dir. Yine kredi kartlarına ilişkin olarak işletmenin 20.382,04 TL kısa vadeli mali borcu bulunmaktadır. İşletmenin kısa vadeli banka kredilerine toplam 31.892,45 TL faiz tahakkuk ettiği tespit edilmiştir.
- **Ticari Borçlar:** İşletmenin mal ve hizmet alımlarından kaynaklanan senetsiz borçlarının tutarı 508.630,39 TL, mal ve hizmet alımından kaynaklanan senetli borçlarının tutarı ise 92.692,00 TL'dir. Diğer ticari borç kapsamında sınıflandırılan 33.512,84 TL olarak tespit edilmiştir. İşletmenin senetli borçlarına 24.022,92 reeskont hesaplanmıştır.
- **Diğer Borçlar:** İşletmenin mal hizmet alımı dışında ilişkili olduğu taraflara ilişkin olarak 919.197,83 TL borcu olduğu görülmüştür. Bu borcun 905.509,74 TL'si ortaklara Borç niteliğindedir. Kalan 13.688,09 TL ise personele borç niteliğindedir.
- **Alınan Avanslar:** İşletmenin siparişe bağlanmış mal satışlarına ilişkin olarak müşterilerinden almış olduğu avansların tutarı 30.540,32 TL'dir.
- **Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler:** İşletmenin ödenecek vergi ve yükümlülüklerinin defter değeri 706.932,60 TL'dir. Söz konusu vergi ve yükümlülüklerinin 689.396,71 TL'si vadesi geçmiş, ertelenmiş, taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülüklerden oluşmaktadır. 16.348,37 TL'si cari döneme ilişkin vergi ve diğer yükümlülüklerden oluşmakta, 1.187,52 TL ise sosyal güvenlik kesintilerine ilişkindir. Şirketin vergi aslı bakımından 560.709,77 TL, gecikme zammı olarak 346.915,29 TL olmak üzere toplam 907.625,06 TL vergi borcu olduğu maliye tarafından bildirilmiştir. Şirket defterlerinde kayıtlı olan vergi borçları mükerrerliği önlemek amacı ile elimine edilmiştir. Şirketin vergi borçları güncellendikten sonra sosyal güvenliğe ilişkin yükümlülükleri ile birlikte 1.124.783,24 TL olarak tespit edilmiştir.
- **Uzun Vadeli Banka Kredileri:** İşletmenin banklardan almış olduğu uzun vadeli kredilerin defter değeri 2.960.891,20 TL'dir. Şirketin kredi kullandığı banklardan alınan bilgide şirketin 768.801,89 TL anapara, 1.653.103,11 TL faiz olmak üzere toplam 2.421.905 TL borcu olduğu görülmüştür. Bu değerlendirmeler neticesinde şirketin uzun vadeli kredilerinin toplamı 4.813.643,14 TL olarak tespit edilmiştir.
- **Diğer Çeşitli Borçlar:** İşletmenin ticari faaliyetinden kaynaklanmayan üçüncü kişilere olan uzun vadeli borç tutarı 1.493.223,88 TL'dir.
- **“Ödenmiş Sermaye:** Şirketin sermayesi 3.000.000,00 TL olup, tamamı ödenmiştir.
- **Kar Yedekleri:** Şirketin TTK'nun ilgili hükümleri gereğince ayrılmış olan yasal yedek tutarı 331,80 TL'dir.
- **Geçmiş Yıllar Karları:** Geçmiş yıllara ilişkin olarak dağıtılmamış kar tutarı 462.020,35 TL'dir.
- **Geçmiş Yıllar Zararları:** 3.585.034,19 TL önceki yıllarda oluşmuş zarar bulunmaktadır.

- **Dönem Net Zararı:** Şirket 01.01.2013-31.12.2013 hesap dönemini 148.419,15 TL zararla kapatmıştır.

Muhasebe bilirkişisi tarafından yapılan değerlendirme neticesinde şirketin borca batıklığa esas bilançosu aşağıdaki gibi oluşturulmuştur;

AKTİF (VARLIKLAR)		PASİF (KAYNAKLAR)	
DÖNEN VARLIKLAR	4.811.603,03	KISA VAD. YAB. KAY.	2.794.327,14
Hazır Değerler	2.420,79	Mali Borçlar	106.002,04
Kasa	159,51	Banka Kredileri	85.620,00
Bankalar	2.261,28	Diğer Mali Borçlar	20.382,04
Ticari Alacaklar	3.988.866,88	Ticari Borçlar	610.812,31
Alıcılar	4.187.786,88	Satıcılar	508.630,39
Alacak Senetleri Reeskontu(-)	198.920,00	Borç Senetleri	92.692,00
Şüpheli Ticari Alacaklar	0,00	Borç Senetleri Reeskontu(-)	24.022,92
Diğer Alacaklar	53.161,33	Diğer Ticari Borçlar	33.512,84
Diğer Çeşitli Alacaklar	53.161,33	Diğer Borçlar	919.197,83
Stoklar	743.294,03	Ortaklara Borçlar	905.509,74
Ticari Mallar	222.855,28	Personele Borçlar	13.688,09
Diğer Stoklar	44.438,35	Alınan Avanslar	30.540,32
Verilen Sipariş Avansları	476.000,40	Alınan Sipariş Avansları	30.540,32
Gel. Ay. Ait Gid. Ve Gel. Tahal	0,00	Ödenecek Vergi Ve Diğer	
Gelecek Aylara Ait Giderler	0,00	Yüküm.	1.127.774,64
Diğer Dönen Varlıklar	23.860,00	Ödenecek Vergi Ve Fonlar	16.348,37
İndirilecek Katma Değer Vergisi	23.860,00	Ödenecek Sosyal Güv. Kes.	1.187,52
DURAN VARLIKLAR	4.807.368,11	Vad. Geç. Ert. Ve Tak.	
Mali Duran Varlıklar	5.500,00	Vergi Ve Diğ. Yük.	1.110.238,75
İştirakler	5.500,00	Diğer Kısa Vad. Yab. Kay.	0,00
Maddi Duran Varlıklar	4.689.226,63	Hesaplanan Kdv	0,00
Arazi Ve Arsalar	3.026.279,41	UZUN VAD. YAB. KAY.	6.395.267,02
Binalar	732.397,22	Mali Borçlar	4.813.643,14
Tesis, Makine Ve Cihazlar	18.550,00	Banka Kredileri	4.813.643,14
Taşıtlar	651.600,00	Diğer Borçlar	1.493.223,88
Demirbaşlar	260.400,00	Diğer Çeşitli Borçlar	1.493.223,88
Birikmiş Amortismanlar (-)	0,00	ÖZ KAYNAKLAR	271.101,19
Maddi Olmayan Duran Var.	112.641,48	Ödenmiş Sermaye	3.044.200,00
		Sermaye	3.044.200,00
		Ödenmemiş Sermaye (-)	0,00

Özel Maliyetler	112.641,48	Kar Yedekleri	331,80
Birikmiş Amortismanlar (-)	0,00	Yasal Yedekler	331,80
Gel. Yıl. Ait Gid. Ve Gel. Tahal	0,00	Geçmiş Yıllar Karları	506.220,35
Gelecek Yıllara Ait Giderler	0,00	Geçmiş Yıllar Karları	506.220,35
		Geçmiş Yıllar Zar. (-)	3.585.034,19
		Geçmiş Yıllar Zararları	3.585.034,19
		Dönem Net Karı (Zararı)	148.419,15
		Dönem Net Karı	0,00
		Dönem Net Zararı (-)	148.419,15
		Öz Kaynaklar Artışı	700.478,17
		(Değ. Sonra)	
AKTİF (VARLIKLAR)		PASİF (KAYNAKLAR)	
TOPLAMI	9.618.971,14	TOPLAMI	9.618.971,14

İşletmenin borca batık olduğunu göstermek amacıyla sunmuş olduğu ara bilançosu ile muhasebe bilirkişisi tarafından varlıkların satış değerleri üzerinden oluşturulan bilançonun öz varlık yönünden karşılaştırılması aşağıdaki gibi yapılacaktır; Öz varlık toplam aktiflerin, toplam borçlardan (kısa ve uzun vadeli borçlar toplamı) çıkarılması ile elde edilir.

Karşılaştırmalı olarak Özvarlığın hesaplanması

Ara Bilanço'ya göre Özvarlığın Hesaplanması	Güncellenmiş Bilanço'ya göre Özvarlığın Hesaplanması
Özvarlık = 6.637.029,46 – 6.908.130,65	Özvarlık = 9.618.971,14 – 9.189.594,16
Özkaynaklar = -271.101,19 (Negatif)	Özkaynaklar = 429.376,98 (Pozitif)

Bu durumda; ara bilançoya göre şirketin -271.101,19 TL negatif özvarlığının hesaplanması şirketin varlıklarının, şirketin borçlarını karşılamaya yetmediğini göstermektedir. Diğer yandan güncellenmiş bilançosuna göre ise şirketin 429.376,98 TL özvarlığa sahip olduğunu ve borçlarını karşılamaya yetecek kadar güncel tutarlarla hesaplanmış mal varlığına sahip olduğunu, eş deyişle; şirketin varlıklarının şirket borçlarını ödemeye yeterli olduğu anlaşılmaktadır.

Şirketin; kaydi bilançosuna bakarak rayiç değer esasına göre güncelleştirilmiş borca batıklık bilançosunda aktifin pasifi karşılama oranı, başka bir ifade ile borca batıklık oranı, toplam aktifin, toplam yabancı kaynaklara bölünmesiyle bulunur.

Karşılaştırmalı olarak Borca Batıklık Oranının Hesaplanması

Ara Bilanço'ya göre Borca Batıklık Oranının hesaplanması	Güncellenmiş Bilanço'ya göre Borca Batıklık Oranının Hesaplanması
B.B.Oranı = 6.637.029,46 / 6.908.130,65	B.B.Oranı= 9.618.971,14 / 9.189.594,16
Borca Batıklık Oranı = 0,960 = %96,0	Borca Batıklık Oranı = 1,046= %104,6

Şirketin borca batıklık oranı ara bilanço'ya göre 0,960 olarak bulunmuştur yani şirketin varlıkları şirket borçlarının %96'sını karşılamaktadır 1'in altında çıkan bu sonuç şirketin borçlarının tamamını karşılayamadığı ve borca batık olduğunu gösterirken, güncellenmiş bilançosuna göre ise borca batıklık oranı 1,046 olarak bulunmuştur. Yani şirketin varlıkları şirket borçlarının % 104,6'sını karşılamaktadır. 1'in üzerinde çıkan bu sonuç şirketin borca batık olmadığını göstermektedir.

5 SONUÇ

İflasın ertelenmesi, kanunda belirtilen koşulların varlığı halinde sermaye şirketi ya da kooperatif hakkında iflas kararı verilmesinin geçici bir süre önlenmesini sağlayan bir kurumdur. İflasın ertelenmesi, sermaye şirketleri için öngörülmüş ve şirket alacaklılarının durumlarında değişiklik yapılmaksızın, şirkete, bir iyileştirme projesi çerçevesinde bir yandan borçlarını ödeme, öte yandan da faaliyetine devam ve iflâstan kurtulma imkanı tanıyan bir iyileştirme tedbiridir.

İflas ertelenmesi talebinde bulunan şirketin iflas ertelemesini sağlayabilmesi için borca batık olması ve şirketin kurtulma ümidinin bulunması gerekmektedir. İflasın ertelenmesi kararının temel şartlarından birini oluşturan borca batıklık, iflas erteleme davalarında muhasebe bilirkişisinin yapmış olduğu değerlendirmelerin önemini arttırmaktadır. İflasın ertelenmesi talebi ile şirket tarafından mahkemeye sunulan ara bilanço ve keşif sonucunda elde edilen bilgiler ile muhasebe bilirkişisi şirketin borca batık olup olmadığını ve borca batıklık oranının tespitini yapar. Bu nedenle borca batıklık bilançosu, iflasın ertelenmesi kurumunda önemli bir yer teşkil etmektedir.

Fiktif kalemler de içeren yıllık bilanço'ya dayanarak borca batıklığın tespit edilmesi mümkün değildir. Çünkü yıllık olarak hazırlanan bilanço üzerinde şirketin sahip olduğu varlıkların önemli bir kısmı maliyet değerleri üzerinden sunulmaktadır. Bu nedenle muhasebe bilirkişisinin iflas erteleme talebinde bulunan şirketin bilanço kalemleri ile ilgili olarak bir takım değerlendirmeleri yapması gerekmektedir. Muhasebe bilirkişisinin borca batıklık bilançosunu oluştururken şirketin tüm malvarlığı değerleri paraya çevrildiğinde ve tüm gerçek borçları ödendiğinde sahip olduğu varlıkların değerini tespit etmesi gerekmektedir. Bu nedenle, borca batıklık bilançosunda yer alan malvarlığı değerleri ve borçlar o sırada piyasada geçerli olan fiyatları esas alınarak bilanço'ya geçirilmelidir.

Hukuk sistemimizde iflas sürecindeki işletmelerin ticari hayatlarına devam etmelerini sağlamak amacı ile oluşturulan iflas erteleme sürecinin ekonomik ve sosyal birçok sonucunun ortaya çıktığı düşünüldüğünde muhasebe bilirkişisinin iflas erteleme talebinde bulunan şirketin finansal durumunun tespiti ile ilgili muhasebe politikalarının, muhasebe kayıt ve belgelerinin, vergi mevzuatı ile birlikte ticaret kanununa, tekdüzen muhasebe sistemine, ulusal ve uluslar arası muhasebe standartlarına, muhasebenin

temel kavramlarına ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olup olmadığını da belirlemek zorundadır.

6 KAYNAKLAR

- Atalay, Oğuz (2007), *Borca Batıklık ve İflasın Ertelemesi*, Güncel Hukuk Yayınları, İstanbul.
- Kayar, İsmail (2009), *İflasın Ertelemesinde Borca Batıklık Ve İyileştirme Projesi İle İlgili Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi*, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Temmuz –Aralık, Sayı 33, (19-45).
- Kumkale, Rüknettin, *İflasın Ertelemesi*, <http://www.alomaliye.com/2013/07/22/yeni-turk-ticaret-kanununda-iflasin-ertelenmesi/>, Erişim Tarihi: (18.12.2015).
- Selçuk, Tarık (2014), *İflas Erteleme Durumunda Ticari Alacaklara Karşılık Ayrılabilir Mi ?*, Mali Çözüm Dergisi, İSMMMO, Mart-Nisan, (85-102).
- Uzay, Şaban (2008), *Muhasebeci Bakış Açısı İle İflas Erteleme Süreci*, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, 2008, (41-58).
- Yargıtay 19.Hukuk Dairesi, Esas: 2005/448, Karar: 2005/3753, Karar Tarihi: 07.04.2005
- Yargıtay 23.Hukuk Dairesi, Esas: 2012/2359, Karar: 2012/4683, Karar Tarihi: 05.07.2012
- Yılmaz, Berna Burcu (2009), *Muhasebe Tekniği Yönünden Borca Batıklık Bilançosu ile Yıllık Bilanço'nun Karşılaştırılması*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hakemli Dergisi, Cilt. 16, (147-158).
- Yılmaz, Berna Burcu (2009), *İflasın Tespiti ve Ertelemesi Yönünden Borca Batıklık Bilançosu ve İyileştirme Projesi Üzerine Bir İnceleme*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- 2004 Sayılı İcra İflas Kanunu, Resmi Gazete No: 2128, Yayın Tarihi: 19.06.1932
- 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Resmi Gazete No: 27846, Yayın Tarihi: 14.02.2011
- 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Resmi Gazete No: 9353, Yayın Tarihi: 09.07.1956